

ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΚΥΘΡΕΑ

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΩΜ. ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΘΡΕΑ

Στις 15 'Απριλίου 1980 σέ ειδική τελετή ή «'Ελεύθερη Κυθρέα» τίμησε τόν Κύπριο 'Εθνικό 'Αγωνιστή και Πρόεδρο τής 'Ενώσεως Κυπρίων 'Ελλάδος κ. Θεόδωρο Κολοκασίδη και τήν 'Ενωση Κυπρίων 'Ελλάδος για τήν συμπαράστασή τους και βοήθεια πρὸς τόν αγώνα πού διεξάγομε. Τά διπλώματα απένειμε ὁ συναμιλητής κ. Γεώργιος 'Ιωαννίδης. Διακρίνονται ἔπίσης ἔκτος ἀπὸ τόν κ. Θ. Κολοκασίδη και Γ. 'Ιωαννίδη οἱ κ.κ. Πέτρος Στυλιανοῦ και Κλ. Συμεωνίδης τοῦ Σωματείου «'Ελεύθερη Κυθρέα».

ΓΕΝΝΑΡΗΣ — ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1980
(διπλό τεύχος)

ΧΡΟΝΙΑ 3η

ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ 7—8

ελευθερη κυθρεα

ΤΕΤΡΑΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΕΛΕΥΘ. ΚΥΘΡΕΑ

Έτησια Συνδρομή: 1.000 μίλς. Τιμή τεύχους: 0.300 μίλς

ΓΕΝΝΑΡΗΣ — ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1980

ΧΡΟΝΙΑ 3η — ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 7

Συντακτική Έπιτροπή

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΠΕΤΣΑΣ — ΚΛΕΙΤΟΣ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ — Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΚΕΛΕΠΕΣΙΝΗΣ — ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΛΙΟΣ — ΣΑΒΒΑΣ ΠΑΥΛΟΥ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΒΑΡΝΑΒΑΣ — ΠΕΤΡΟΣ ΠΑΠΑΓΙΩΡΓΗΣ

Έπίτιμος διευθυντής: ΠΕΤΡΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

Διαφημίσεις:

Έξωτερική σελίδα εξωφύλλου £14, έσωτερική σελίδα εξωφύλλου £12, έσωτερικές σελ. £10

Χειρόγραφα και φωτογραφίες δημοσιευόμενα ή όχι δέν έπιστρέφονται
και κρατούνται σέ ειδικό αρχείο του περιοδικού.

Τυπογραφεία «ΝΙΚΟΣ & ΣΙΑ», Καλλιπιάλειως 39Α, Τηλ. 76228, Λευκωσία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελις
ΠΕΤΡΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ: Δέν άπαμπολούμε και δέν ξεγράφουμε πατρίδες.....	1—5
Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο του Σωματείου «Έλευθερη Κυθρέα» κ. Χρ. Πέτσα στο Παγκύπριο Συν. Κερυνειωτών που έγινε στις 9(11)80 στη Λευκωσία	6—7
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ ΠΕΤΡΟΥ: Όνειρο (ποίημα)	8
ΝΑΝΑ ΚΟΝΤΟΥ: Ό ήλιος πάλι θα λάμψη (ποίημα)	9
ΠΕΤΡΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ: Ένωμένοι να έρθοταιμήσουμε την αγωνιστική πυρεα μας	10—13
ΠΕΤΡΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ: Κοινή τής πάλης ή πορεία με τους Τούρκους συνοίκους	14—20
ΚΛ. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ: Ό μικρός άγνωσμένος (διήγημα)	21—23
Α. Σ. ΠΑΠΑΒΑΡΝΑΒΑ: Περιοχή Κυθρέας - Παλαΐκυθρο (ιστορική έπισκόπηση)	24—28
ΦΡ. Σ. ΜΑΡΑΘΕΥΤΗ: Βασίλειο των Χύτρων	29
ΧΡ. ΛΟΓΓΙΝΟΥ: Άναμνήσεις από την συμμετοχήν τής Κυθρέας εις τον άπελευθερωτικό άγώνα 1955—59	30—45
ΧΡ. ΠΕΤΣΑ: Άσβεστοποιεία τής Κυθρέας	46—54
ΚΛ. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ: Άν. Δημητισμός ό προϊστάτης των προσφύγων	55—56
ΧΡ. ΛΟΓΓΙΝΟΥ: Ό Χ' Πετρής Σπανός έκ Βώνης	57—64
Έκδήλωση του Συνέδριου φίλης Έλλάς—Κύπρος	65
ΜΑΡΙΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ: Άξέσπτες άναμνήσεις	66
ΑΡΧΙΜ Φ. Σ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ: Η Άγία Μεγαλομάρτυς Μαρίνα	67—71
Προκύβλη Λογοτεχνικού Διαγωνισμού	72

ΔΕΝ ΑΠΕΜΠΟΛΟΥΜΕ ΚΑΙ ΔΕΝ ΞΕΓΡΑΦΟΥΜΕ ΠΑΤΡΙΔΕΣ

ΠΕΤΡΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

(Όμιλία στο μνημόσυνο πεσόντων και σφαγιασθέντων
Κυθρεωτών από τα τουρκικά στρατεύματα εισβολής στον
Ίερό ναό Ἁγίου Γεωργίου Ἁγλαντζιάς στις 5 Ὀκτωβρίου
1980)

Μαζέψαμε τὴ σποδὸ καὶ τὴν τέφρα
τῆς πυρίκαυστης γῆς μας
καὶ τὴν ἐναποθέσαμε
στὶς ἀκριβότερες ληκύθους
τῆς ψυχῆς μας.

Συγκολλήσαμε τὰ θρυμματισμένα μάρμαρα
τ' ἄμετρα τόρσα
τὶς γελαστὲς μετώπες
κι εὐλαστικὰ τὰ στήσαμε
στὴν καταπράσινη πλατέα
τῆς καρδιάς μας.

Κρύψαμε τῶν προγόνων
τὴ χιλιόχρονη παράδοση
καὶ τὰ σοφὰ τὰ ρήματα
ὡς τὸ ἐσώτατο εἶναι μας.

Μεταφυτέψαμε τὶς κομμένες ρίζες
ἀπὸ μιὰ ἀγριομυρσινιά
μιὰ χαρουπιὰ, μιὰ ἐλιά
ἓνα γιασεμί κι ἓνα ἀγιόκλημα
στὴ λεύτερη γῆς μας.

Σφραγίσουμε τῶν ἁγίων
τὰ μυρωμένα λείψανα
στὸ πιὸ ἄχραντο σκευοφυλάκιο
τῆς συνείδησής μας.

Συντηρήσαμε την εικόνα
 άπωνα μελανόμορφο μπούκερο
 μιὰ οίνοχόη ἑλληνιστική
 ἕνα νεολιθικὸ τριπτήρα
 μιὰ Ταναγραία προσευχόμενη
 μιὰ τερρακότα
 μιὰ βυζαντινὴ πόρπη
 ἕνα θέλος.

Φιλήσαμε εὐλαβικά
 τὴ φορητὴ εἰκόνα σου
 ποὺ σώθηκε
 ἀπ' τὴ φωτιά καὶ τὸ σίδηρο
 τὴν ἀρπαγὴ, τὴ θεβήλωση.

Σφουγγίσσαμε τὸ δάκρυ
 π' ἀργοκύλησε πρόσφατα
 στὰ χαρακωμένα ἀπ' τὸν πόνου μάγουλα
 στ' ἀντίκρουσμα τῆς σποδοῦ τῶν τοιχογραφιῶν σου
 ποὺ θάρβαρα ρημάχτηκαν.

Ἄφουγκραστήκαμε τὴν οἰμωγὴ
 τῶν ἀδικοσφαγμένων γερόντων σου
 —θαθύριζων, αἰωνόβιων πλατανιῶν
 δεμένων ὀργανικά μετ' τὴ γῆς μας.

Καὶ σοῦ διαμνηοῦμε τὴν ἔφεση:
 δὲ θὰ γονατίσουμε σκυφτοὶ
 τὰ πόδια νὰ φιλήσουμε τοῦ δυνατοῦ
 σὰν τὸ σκουλίκι ποὺ πατεῖ μας
 κι οὔτε θὰ συνταιριάξουμε τίς ρίμες μας
 μετ' τοῦ ποιητῆ τὴν ἐπίκληση:
 «Ἀποχαιρέτα τὴν
 τὴν Ἀλεξάνδρεια ποὺ χάνεις»

ΓΙΑΤΙ ΕΣΥ ΔΕΝ ΘΑ ΧΑΘΕΙΣ!
 ΓΙΑΤΙ ΕΜΕΙΣ ΔΕ ΘΑ ΧΑΘΟΥΜΕ!

Μὲ τὰ συναισθήματα τούτα νὰ πλημμυρίζουν τίς καρδιές μας, Σεβασμιότατε, πήραμε τὸ πικρὸ στρατὶ τῆς προσφυγιάς οἱ ξεριζωμένοι δέκα χιλιάδες Ἕλληνες τῆς Κυθρέας καὶ τοῦ Παλαίκυθρου, τῆς Βώνης καὶ τοῦ Νέου Χωριοῦ, τοῦ Τραχωνιοῦ καὶ τῆς Χρυσίδας, τοῦ Ξωμετοχιοῦ καὶ τῆς Μιάς Μηλιάς, τοῦ Μαραθόβουνου καὶ τῆς Ἀγκαστίνας, ἀνυψώσαμε σὰν τοὺς Αἰνεῖες τοὺς βωμοὺς καὶ τίς ἐστίες μας καὶ μιὰ εἰκόνα ἑκατόχρονη τ' Ἀη Γιώργη καὶ τῆς Παναγιᾶς τῆς Χαρδακιώτισσας. Κι ἀκόμα σὰν τοὺς Παργηνοὺς—μὰ σὲ συνθήκες ἀφάνταστα φοβερότερες—ἀρπάξαμε τ' ἁγιασμένα λείψανα ἑνὸς πανάγιου προγόνου, ποὺ ἔσυρε τὰ κουρασμένα ἑκατοχρονίτικα βήματά του ἴσαμε τὴ μακρυνὴ Βαγδάτη γιὰ νὰ σώσει, σὰν ἄλλος σύγχρονος Μεσσίας, τὸν ἄνθρωπο ἀπ' τὴν σκλαβιά καὶ τὸν ὄλεθρο. Οἱ ἀδελφές καὶ οἱ μανάδες στήσανε μοιρο-

λόι δακρύβρεχτο κι ὀδυνηρὸ πολὺ πιὸ βαθὺ κι ἀπ' τῆς Ραχὴλ τὸν κοπετὸ καὶ τὸ γόο, ποὺ ξεπέρασε τὰ σύνορα τῆς Ραμᾶ κι ἀπλώθηκε στὸν κόσμο ὅλο.

Πενθήσαμε τοὺς ἀδικοσφαγμένους ἀδελφοὺς καὶ πατεράδες, ποὺ μόνον κράτησαν τοῦ χρέους τὴ σημαία, μὲ τὴ βαθιὰ ἀνησυχία χαραγμένη στὰ πρόσωπα, τὸν πόνο ν' αὐλακώνει τὰ κάτισχνα μάγουλα καὶ νὰ χαρακώνει τὶς ψυχές τους. Τοὺς παρακαλοῦσαμε νοερά — καὶ μὲ τοὺς ἀπαλότερους ἀκόμα ρυθμοὺς τῆς καρδιάς μας — ἴδιες φύτρες χιλιόχρονες νὰ ριζοθεμελιώνουν καὶ νὰ σφιχτοδένουν ψυχές καὶ γῆς σ' ἓνα ἀξεδιάλυτο σύνολο. Τοὺς ξεκρίναμε ἀπόμακρα, ὅμοιους μὲ ἀρχαῖκὰ ἀγάλματα τοὺς σεβάσιμους γερόντους τῆς Κυθρέας, ὅμοιους μὲ τοὺς Συγκλητικὸς τῆς Ἀμμόχωστος νὰ σπέρνουν μὲ τὴ στερνή αἱμάτινη ρανίδα τους τὶς λουρίδες τῆς γῆς μας. Μοιάζανε, ὅπως ἀπὸ μακριὰ τοὺς ξαγναντεύαμε, — μὲ προτομὲς ποὺ λαξεύτηκαν ἀπὸ λιθοξόους περίτεχνους σὲ βράχους ἀπορρώγες καὶ θεόσκληρους, στὶς πανύψηλες ἀσβεστολιθικὲς κορφές τοῦ Πενταδάχτυλου, ἀγάλματα, σάμπως, ἀκρωτηριασμένα νὰ χαμογελοῦν σὰν πῶς τὸ θέλει ὁ ποιητὴς σ' ἓνα παράξενο κύκλο σιωπῆς.

Τὸ σωματεῖο Ἐλεύθερη Κυθρέα — ποὺ πρωτοπορεῖ μ' ἐκδηλώσεις πολὺμορφες καὶ πολύπτυχες — στὴ συντήρηση τῆς ἱστορικῆς μνήμης τῶν κατεχομένων ἐδαφῶν μας, γιὰ ἔχτη κατὰ συνέχεια χρονιὰ τιμᾶ τὴ μνήμη τῶν ἡρωικῶν καὶ μαρτυρικῶν μαζί συμπατριωτῶν μας, ποὺ ἀπὸ τὸ χρέος καὶ τὴ γῆς τους μὴ κινοῦντες, πέσαν στὸ βωμὸ τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος ἀπὸ τὸ φάσγανο τοῦ ξένου εἰσβολέα. Καὶ τὴ μνήμη τους θὰ τιμᾶ καὶ θὰ λαμπρύνει κάθε χρονιὰ ὁ λαὸς μας καὶ θὰ καταξιώνει τὴ σπονδὴ καὶ τὴ θυσία τους ὅσα χρόνια κι ἂν περάσουν καὶ κάτω ἀπὸ ὅποιεσδήποτε συνθήκες κι ἂν κληθεῖ ν' ἀντιπαλαίσει. Καὶ θὰ τιμᾶ καὶ θὰ γεραίρει τὴν ἱστορικὴ μνήμη ὁ λαὸς μας, ὄχι μόνον γιὰτὶ ἀποτελεῖ τοῦτο στοιχειώδη ἔκφραση εὐθύνης ἀπέναντι στὸ δυσθεώρητο ὕψος τῆς δικῆς τους θυσίας, μὰ καὶ γιὰτὶ ἡ ἔννοια τῆς αὐταναγκαστικῆς θυσίας, τῆς προφορᾶς καὶ τοῦ χρέους, ποὺ σημάδεψε τὴν ὕστατη τροχιά τῆς ζωῆς τους, ἀποτελεῖ πρότυπο γιὰ μίμηση γιὰ τὶς γενιές ποὺ θὰ ἴρουν. Τιμῶντες τοὺς ἀξιοματιοὺς καὶ τοὺς ἀπλοὺς ὀπλίτες μας ποὺ θάψανε κατακόκκινους τοὺς πυρωμένους κάμπους τῆς Μεσαριᾶς καὶ τῆς Μιᾶς Μηλιάς, τὰ κορφοβούνια καὶ τὰ διάσελα τοῦ Πενταδάχτυλου καὶ τοὺς ὠραίους μας ἐφήθους, ποὺ ἡ θεομηνία τοῦ Ἄττιλα ἀποτέφρωσε στὰ καμίνια τοῦ Παλαίκυθρου, ἐκφράζουμε παρᾶλληλα τὴν ὀργὴ καὶ τὸ μῖσος στὴν εἰσβολὴ καὶ τὴν κατοχὴ τῆς γῆς μας ἀπὸ τοὺς βάρβαρους ἐπιδρομεῖς τοῦ Ἄττιλα.

Ἡ ἀπότιση ὅμως τοῦ ἱστορικοῦ τούτου χρέους πρὸς τοὺς ἡρωομάρτυρες ἀδελφοὺς μας ὄχι μονάχα δὲν ἀνακόπτει τὴν προσπάθεια ἐπαναπροσέγγισης μὲ τοὺς τουρκοκυπρίους συμπατριῶτες μας, μὰ ἀντίθετα σφυρηλατεῖ καὶ διευρύνει τοὺς δεσμοὺς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀδελφικῆς φιλίας, ποὺ σὲ καιροὺς εἰρηνικῶν καὶ εὐτυχισμένων ζήσαμε. Γιὰτὶ παρᾶλληλα γνωρίζουμε πῶς κι οἱ ἴδιοι οἱ Τουρκοκύπριοι συμπάσχουν καὶ συνυποφέρουν κάτω ἀπὸ τὸ δουλικὸ χνώτο καὶ τὸ φασιστικὸ φάσγανο, ποὺ ἐπέβαλε στὴ γῆς μας ὁ ἴδιος ἀδίστακτος καὶ κυνικός εἰσβολέας.

Και τὰ αἰσθήματα τῆς φιλίας μὲ τὰ ὁποῖα προσερχόμαστε στὶς ἔνδοκυπριακὲς δὲν εἶναι ἀπλὰ φραστικὰ σχήματα. Εἶναι ἀπόρροια βιωμάτων καὶ ἐμπειριῶν ἀδελφικῶν, ὅπως τὰ ζήσαμε στὰ χρόνια τῆς μέσης ἀγγλοκρατίας καὶ στὰ πρωταρχικὰ θήματα τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας. Ὁ νέος γύρος τῶν συνομιλιῶν ξαναφέρνει στὴ σκέψη τῶν πλατιῶν καὶ προοδευτικῶν μαζῶν τοῦ λαοῦ μας — ἑλληνοκυπριακῶν καὶ τουροκυπριακῶν — κοινούς ἀγῶνες στὰ χρόνια τῆς ἀποικιοκρατίας γιὰ τὴν κοινωνικὴ δικαιοσύνη καὶ δημοσιονομικὴ ἀνέλιξη μέσα στὸ ἴδιο τὸ νομοθετικὸ συμβούλιο τῶν ἀποικιοκρατῶν, ποὺ κράτησαν πενήντα τόσα χρόνια. Καὶ στοῦ λαοῦ ξανάρχονται στὴ σκέψη κοινοὶ σκληροὶ ἀντιϊμπεριαλιστικοὶ ἀγῶνες στὸ σέρβικο καὶ μακεδονικὸ μέτωπο. Γιατί ὁ λαός μας συντηρεῖ ἀκόμα σφαιρικὰ μέσα στὴ μνήμη τοὺς κοινούς ἀγῶνες τῶν γονιῶν καὶ ἀδελφῶν μας στὸ Τομπρούκ καὶ στὸ Ρίμι-νι, στὴν Κρήτη καὶ στὴ Λέρο. Μὲ τ' ὄνομα τῆς παγκόσμιας λευτεριάς καὶ τῆς εἰρήνης σπείρανε μ' ἄσπρα κόκκαλα Ἑλληνοκύπριοι καὶ Τουρκοκύπριοι πατριῶτες τοὺς φλογισμένους βορειοαφρικάνικους κάμπους καὶ μὲ τ' ὄραμα τῆς παγκόσμιας συναδέλφωσης εἶναι ποὺ θάψανε μὲ τὸ νεανικὸ τους αἷμα ἑλληνοκύπριοι καὶ τουρκοκύπριοι ἀδελφοί μας τὶς ἀμμοσειρὲς τῆς Μάρσα Ματρούχ καὶ τοῦ Σίτυ Ἐλ Μπαρράνι. Μὲ τ' ὄραμα ἑνὸς εὐτυχισμένου καινούργιου κόσμου — ἀπαλλαγμένου ἀπὸ τὸ φασιστικὸ μίasma καὶ τὴ χτηνώδη θία — Ἕλληνες καὶ Τούρκοι ἀδελφοί μας θάψανε κατακόκκινους τοὺς λεμονανθοὺς τοῦ Σάν Μαρίνο, τῆς Παντελλαρίας καὶ τοῦ Μόντε Κασίνο.

Ἡ Ἑλληνοκυπριακὴ πλευρὰ δίνει ἄλλη μιὰ φορά, μέσω τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Σπύρου Κυπριανοῦ τὸ χέρι τῆς φιλίας καὶ τῆς συνεργασίας στοὺς Τουρκοκύπριους συμπατριῶτες καὶ τοὺς καλεῖ σὲ νέους κοινούς ἀγῶνες κοινωνικῆς, πολιτιστικῆς, πνευματικῆς, ἐπιστημονικῆς καὶ δημοσιονομικῆς ἀνέλιξης τῆς μικρῆς, ἀγαπημένης, τούτης πατρίδας.

Παράλληλα κι ἐπιπρόσθετα ἀπὸ τὸ μήνυμα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλίας μας πρὸς τοὺς Τουρκοκύπριους συμπατριῶτες, θέλουμε νὰ διαμηνύσουμε σ' ὅλοκληρο τὸν κόσμο πὼς δὲν πρόκειται οὔτε στιγμή ν' ἀπεμπολήσουμε καὶ νὰ ξεγράψουμε πατρίδες. Θέλουμε νὰ καταστήσουμε σαφές πὼς τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιστροφῆς στὴν πατρικὴ γῆ μας ὄχι μονάχα ἱερὸ καὶ ἀναφαίρετο εἶναι, μὰ συνιστᾷ δίκαιο καταξιωμένο ἠθικὰ καὶ νόμιμα ἀπὸ τὶς ἐπανειλημμένες ἀποφάσεις καὶ τὰ ψηφίσματα τῆς διεθνoῦς ἀμφικτυονίας. Ὁ ξένος εἰσβολέας ποὺ καταπατᾷ τὴ γῆ μας πρέπει νὰ ἔχει συνειδητοποιήσει τὸ μεγάλο μήνυμα ποὺ πήρε κάποτε ἀπ' τὸ γέρο τοῦ Μοριᾶ, ἀκόμα καὶ μετὰ τὴν ἀπελπισμένη ἀναμέτρηση στὰ Τρίκορφα: "Ὅχι τὰ δέντρα νὰ μᾶς κόψεις καὶ τὰ σπίτια μας νὰ κάψεις, μὰ πέτα πάνω σὲ πέτρα νὰ μὴν ἀφήσεις, τὴ γῆ μας δὲν πρόκειται νὰ τηνε πάρεις. Γιατί ἡ γῆς δὲν ἔχει κρικέλια νὰ τὴ μετακινήσεις!

Φίλοι συμπατριῶτες!

Στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴ σωτηρία τῆς πατρίδας χρειάζεται ἡ στράτευση καὶ τοῦ τελευταίου Κύπριου πατριώτη. Καὶ στὸ δραματικὸ ἀγῶ-

να επιβίωσης που ο λαός μας διεξάγει, δεν έχουμε άλλη επιλογή έχτος από την όμοφυχία και τή συστράτευση κάτω από τή δοκιμασμένη κι αξία πολιτική ήγεσία τής πατρίδας.

Συναισθονόμενοι τών καιρών τήν κρισιμότητα ἄς συνειδητοποιήσουμε τὸ μήνυμα τούτων τών στίχων που γράφτηκαν στή μνήμη του άγνοούμενου πολεμιστή, του έξαιρετικού ανθρώπου και φίλου του άντισυνταγματάρχη Τάσου Μάρκου, λίγο πριν σπάσει τὸ μέτωπο στή Μιά Μηλιά:

“Άλλη πιά, σύντροφοι, πατρίδα δέν μᾶς ἀπόμεινε,
παρά τούτα τὰ ξερολίθαρα κι οί φτέρες·
οὔτε ἄλλο θῆμα πρὸς τὰ πίσω
δέν μπορούμε πιά νά κάμουμε
χωρίς νά θρεθοῦμε
ἀνέστιοι κι ἀπάτριδες.

Τὰ χώματα τούτα που μᾶς ξέμειναν
που κρύβουνε στὰ σπλάχνα τους
τῶν πατεράδων τίς ἱερές τίς λήκυθες
οἰνοχόες κι ἀμφορεῖς
καί τίς ἀναθηματικές τερρακότες
τὰ ἴδια τους τὰ μυρωμένα λείψανα
ἀπό τήν ἀμφιλύκη τῶν αἰώνων
θὰ τὰ κρατήσουμε μέ τὰ δόντια
καί μέ τὰ νύχια μας ἀκόμα.

